

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7462/2022
14.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Ђура Мади адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство финансија – Пореска управа, чији је заступник Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради утврђења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 9734/19 од 18.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 14.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 9734/19 од 18.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 9734/19 од 18.02.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 9161/19 од 06.06.2019. године у првом ставу изреке, тако што је утврђено да је тужена повредила право личности тужиље, и то право на приватност, тако што као орган јавне власти и руководилац збирке података о пореским обвезницима није на законит начин обезбедила чување и обраду тужилинних личних података прикупљених у пореском поступку, како је то прописано Уставом Републике Србије, Законом о заштити података о личности и Законом о пореском поступку и пореској администрацији. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 9161/19 од 06.06.2019. године у другом ставу изреке, тако што је обавезана тужена да исплати тужилји износ од 30.000,00 динара на име нематеријалне штете због повреде права личности – права на приватност са законском затезном каматом од дана пресуђења, док је у преосталом делу до тражених 500.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, тужбени захтев одбијен. Ставом трећим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 9161/19 од 06.06.2019. године у трећем ставу изреке, тако што је делимично усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да о свом трошку објави увод и изреку ове пресуде у штампаном издању дневног листа „Политика“, без икаквог коментара и без одлагања, најкасније у другом наредном броју, односно наредног дана од дана правноснажности пресуде, док је тужбени захтев за објављивање и образложења пресуде у целини

одбијен као неоснован. Ставом четвртим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 9161/19 од 06.06.2019. године у четвртом ставу изреке, тако што је одбијен захтев тужене којим је тражено да се обавезе тужиља на плаћање трошкова парничног поступка у износу од 46.500,00 динара. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да на име накнаде трошкова првостепеног поступка исплати тужиљи износ од 117.600,00 динара и на име трошкова другостепеног поступка износ од 18.000,00 динара, укупно 135.600,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 403. став 2. тачка 2. и чланом 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужене није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, део тужиљине пореске пријаве за 2014. годину са подацима о њеном личном имену, броју пријаве, врсти права, месту налажења непокретности и њеној тржишној вредности у 2013. и 2014. години објављени су у штампаном издању дневног листа „Ало“ и његовом интернет издању, у виду фотографије екрана рачунара (Print screen). Тим поводом су овлашћена лица повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, поступајући по пријави тужиљиног супруга, спровела поступка надзора над применом Закона о заштити података о личности од стране Министарства финансија – Пореске управе. Провером је установљено да Print screen, објављен у означеном дневном листу, одговара по изгледу и садржини апликацији „локална пореска администрација“ (LPA) која је у функцији у пореској управи и у којој се налазе подаци о пореским обвезницима физичким лицима. Надзором није било могуће утврдити број лица запослених у пореској управи која имају приступ тој апликацији, јер није успостављено системско бележење приступа. У истом поступку извршен је и надзор у Градској управи – Управи јавних прихода и утврђено да се формат и садржина прегледа пријава физичких лица разликује од прегледа пријава пореске управе и податка у медијима. Исход спроведеног надзора је упозорење повереника упућено Министарству финансија – Пореској управи и кривична пријава поднета против НН лица због кривичног дела неовлашћено прикупљање личних података.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев. По налажењу тог суда, тужиља није доказала да су подаци чијим је објављивањем повређена њена приватног прибављени из базе података Министарства финансија – Пореске управе, јер пореска пријава има прописани изглед без обзира да ли јој се приступа из тог система или система локалне пореске администрације. Осим тога, није могуће утврдити поуздано ни ко је од запослених у Пореској управи Министарства финансија прибавио податке из тужиљине пореске пријаве, нити је у поступку по кривичној пријави утврђена одговорност неког од запослених у органу тужене.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, тако што је утврдио повреду права личности, досудио тужиљи новчану накнаду нематеријалне штете и

обавезао тужену да објави изреку и увод пресуде у средству јавног информисања. По становишту тог суда, постоји одговорност тужене за рад свог органа у смислу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, с обзиром да је у поступку надзора утврђено да се коришћењем и рачунара пореске управе може приступити систему базе података ЛРА, због чега је тужени дужан да тужиљи надокнади тражену нематеријалну штету.

По оцени Врховног суда, нису основани наводи ревидента да је другостепени суд у овом спору погрешно применио материјално право.

Тужиља је поднетом тужбом тражила заштиту права личности – права на приватност, повређеног радом пореске управе тужене, сходно члану 172. став 1. Закона о облигационим односима којим је прописано да правно лице одговара за штету који његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. У спроведеном поступку утврђено је да су одређени подаци из тужиљине пореске пријаве, који подлежу обавези чувања као тајних података у смислу члана 7. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, објављени у средству јавног информисања. Супротно наводима ревизије, надзором обављеним по одредбама Закона о заштити података о личности утврђено је да објављени подаци потичу из пореске управе тужене, јер одговарају апликацији коју тај орган користи ради приступа подацима система ЛРА, а разликују се од апликације коју користи Управа јавних прихода на локалном нивоу. При том је, за одговорност тужене ирелевантно што није утврђено ко је од запослених омогућио објављивање тих података, јер и та чињеница потврђује неправилан рада органа тужене који није на одговарајући начин обезбедио заштиту података које прикупља, односно омогућио идентификацију лица које је тим подацима приступило. У овом спору нема места примени члана 116. Закона о јавном информисању и медијима, јер у средствима јавног информисања није обављена неистинита или непотпуна информација која потиче од органа јавне власти, већ тачни подаци о својини тужиље на одређеним непокретностима наведеним у њеној пореској пријави, који су морали бити чувани као тајна.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**